

ZASADY REALIZACJI DZIAŁANIA „ROLNICTWO EKOLOGICZNE” W PROW 2014-2020

w 2022 roku

Od 2015 roku obowiązuje realizacja PROW 2014-2020. W ramach tego programowania rolnictwo ekologiczne nie jest już tylko jednym z pakietów programu rolnośrodowiskowego (pakiet 2.), ale zostało wyodrębnione jako osobne Działanie „Rolnictwo ekologiczne”.

Lata 2021-2022 są okresem przejściowym, gdzie będzie kontynuowany jeszcze PROW 2014-2020. Ale przed ekologicznymi rolnikami rysuje się już nowa perspektywa finansowa w ramach WPR 2023-27.

Wymaga to pewnego usystematyzowania obowiązujących przepisów.

STAWKI PŁATNOŚCI W RAMACH PROW 2014-2020 obowiązujące w roku 2022 :

PROW na lata 2014-2020 przewiduje wsparcie finansowe w ramach działania „Rolnictwo ekologiczne”. Rolnicy, którzy zdecydują się przystąpić do tego programu oraz spełnią wymogi, mogą liczyć na dodatkowe dopłaty do hektara (tab.1).

Od roku 2021 wprowadzono zwiększenie stawek płatności – średnio o 27 % (tab.1). Otrzymają je zarówno nowi rolnicy jak i już realizujący zobowiązania ekologiczne w wyższej wysokości niż dotychczas.

Tab.1. Wysokość stawek płatności ekologicznej od roku 2021.

PAKIETY	WARIANTY	W OKRESIE KONWERSJI (zł/ha)	PO KONWERSJI (zł/ha)
Uprawy rolnicze (pak. 1 / 7)		1 475	1190
Uprawy warzywne (pak. 2 / 8)		2249	1 446
Uprawy zielarskie (pak. 3 / 9)		1 673	1 673
Uprawy sadownicze	Podstawowe uprawy sadownicze (pak. 4.1.1 / 10.1.1)	2 591	1 756
	Uprawy jagodowe (pak. 4.1.2. / 10.1.2)	2 239	1 960
	Ekstensywne uprawy sadownicze (pak. 4.2. / 10.2)	1 025	1 025
Uprawy paszowe na gruntach ornych (pak. 5 / 11)		1 100	764
Trwałe użytki zielone (pak. 6 / 12)		631	631

- **100 % stawki** podstawowej – za powierzchnię **od 0,10 ha do 50 ha**
- **75 % stawki** podstawowej – za powierzchnię **powyżej 50 ha do 100 ha**
- **60 % stawki** podstawowej – za powierzchnię **powyżej 100 ha**

Obowiązuje degressywność!

PODSTAWOWE WYMOGI DLA WSZYSTKICH PAKIETÓW I WARIANTÓW:

Rolnik realizujący zobowiązanie ekologiczne:

- prowadzi działalność rolniczą i posiada co najmniej 1 ha użytków rolnych,
- posiada **5-letni plan** działalności ekologicznej -w przypadku wszystkich zobowiązań podjętych przed 15 marca 2021 roku **lub 3-letni plan** - w przypadku wszystkich zobowiązań podjętych po dniu 14 marca 2021 roku (opracowany przez uprawnionego doradcę rolnośrodowiskowego). Plan powinien zawierać płodozmian dostosowany do potrzeb gospodarstwa. Po sporządzeniu planu, co roku należy składać w biurze powiatowym ARiMR kopię pierwszej i trzeciej strony w terminie do 15 lipca roku, w którym podjęto zobowiązanie lub w roku, w którym dokonano zmiany np. pakietu,
- nie może przekształcać występujących w gospodarstwie TUZ (wszystkich) ;
- zachowuje elementy krajobrazu rolniczego nieużytkowane rolniczo, tworzące ostoje przyrody, określone w planie działalności ekologicznej;
- prowadzi rejestr działalności ekologicznej zawierający wykaz: działań agrotechnicznych, w tym zastosowania nawozów i wykonania zabiegów przy użyciu środków ochrony roślin, wypasu zwierząt (jeżeli jest prowadzony) – może to być na jednym formularzu prowadzonym na potrzeby jednostki certyfikującej;
- przestrzega innych wymogów określonych dla poszczególnych pakietów i ich wariantów.

Jednym z elementów gospodarowania w systemie ekologicznym to zgłoszenie się do upoważnionej jednostki certyfikującej i dokonanie zgłoszenia podjęcia działalności w zakresie rolnictwa ekologicznego. Rolnicy zainteresowani wnioskowaniem w ARiMR o dotacje z tytułu ekologicznego gospodarowania – powinni złożyć **Zgłoszenie np. za pośrednictwem jednostki certyfikującej z reguły do 15 maja (w terminie składania wniosków o dopłaty)**. Lista upoważnionych jednostek certyfikujących w Polsce dostępna na stronie: www.minrol.gov.pl. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi upoważnia jednostki certyfikujące do przeprowadzania kontroli oraz wydawania i cofania certyfikatów zgodności w zakresie rolnictwa ekologicznego. Rolnik ponosi coroczny koszt certyfikacji, ale może ubiegać się o **zwrot tzw. kosztów transakcyjnych** w zależności od ilości posiadanych użytków rolnych (tab.2). *W przypadku ubiegania się o rekompensatę kosztów transakcyjnych, należy zaznaczyć odpowiednie pola na pierwszej stronie Wniosku o przyznanie płatności na dany rok.*

Tab.2. Wysokość dotacji do kosztów kontroli w gospodarstwie ekologicznym.

Koszty transakcyjne	Wysokość kwoty refundacji (w zł) *
do 5 ha	900
5 - 10 ha	1 000
10-20 ha	1 100
20-50 ha	1 300
50-100 ha	1 400
powyżej 100 ha	1 500

* ale, nie więcej niż 20% wysokości płatności ekologicznej

Okres konwersji ma przyczynić się do rozkładu pozostałości stosowanych uprzednio środków agrochemicznych i służyć osiągnięciu równowagi ekologicznej w gospodarstwie.

Konwersja rozpoczyna się w momencie przystąpienia gospodarstwa do systemu kontroli:

- dla upraw rocznych trwa **24 miesiące** poprzedzające siew roślin, których plon może uzyskać status produktu ekologicznego (także 24 miesiące poprzedzające zbiór pasz z trwałych użytków zielonych);
- dla upraw wieloletnich trwa **36 miesięcy** poprzedzających zbiór produktów ekologicznych (sady, plantacje jagodowe, winnice, chmielniki).

RODZAJE ZOBOWIĄZAŃ EKOLOGICZNYCH

Bardzo ważną kwestią w realizacji działania „Rolnictwa ekologicznego” jest pogrupowanie na 3 kategorie zobowiązań grupujące pakiety (w okresie konwersji jak i po tym okresie) pod względem wykorzystywanych użytków rolnych, tj.:

- **uprawy na gruntach ornych GO** (rolnicze, warzywne, zielarskie, paszowe i jagodowe),
- **trwałe użytki zielone (TUZ)**,
- **uprawy sadownicze** (podstawowe i ekstensywne).

Ryc.1. Rodzaje zobowiązań ekologicznych.

Płatność do tego samego obszaru może być przyznana z tytułu realizacji tylko jednego zobowiązania. Każde ze zobowiązań ekologicznych podejmowane było przez rolnika do tej pory na **okres 5 lat** (w przypadku wszystkich zobowiązań podjętych przed 15 marca 2021 roku). Natomiast zobowiązania podjęte **po dniu 14 marca 2021 roku, są podejmowane na okres 3 lat!** (okres przejściowy 2021-2022). **Od roku 2023 w ramach realizacji tzw. Ekoschematów, planuje się kontynuację wsparcia do rolnictwa ekologicznego.**

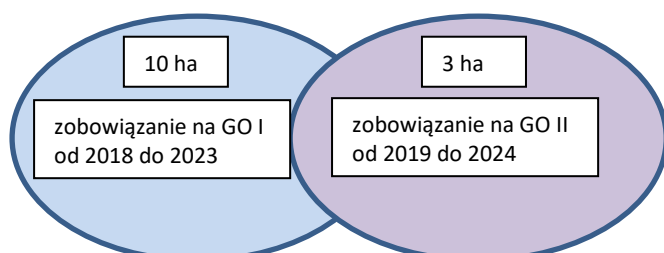
Początkiem zobowiązania jest dzień 15 marca roku, w którym rolnik składa pierwszy wniosek o przyznanie płatności ekologicznej w ramach danego zobowiązania, a końcem – 14 marca ostatniego roku tego zobowiązania.

Rolnik **może realizować 3 różne rodzaje zobowiązań ekologicznych.**

Płatność ekologiczna *do tego samego obszaru może być przyznana z tytułu realizacji tylko jednego zobowiązania*. Zobowiązanie ekologiczne w zakresie wielkości obszaru oraz miejsca realizacji zobowiązania w trakcie jego realizacji nie podlega zmianie.

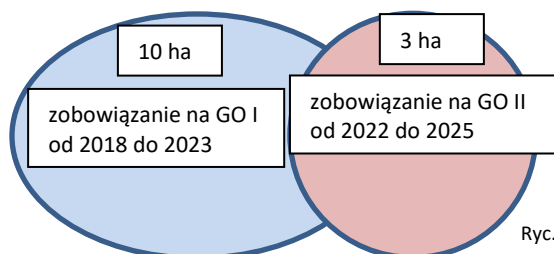
„Rolnik może realizować jednocześnie więcej niż jedno zobowiązanie elektroniczne, z tym, że **takie same zobowiązanie** może realizować jednocześnie, jeśli zostały podjęte w różnych latach, a gdy kontynuuje realizację takiego samego zobowiązania ekologicznego podjętego przez innego rolnika – może je realizować, mimo że zostały podjęte w tym samym roku”.

Oznacza to, że możliwe jest dołączenie „nowego” takiego samego zobowiązania w dowolnym, ale innym niż pierwszy rok zobowiązania, z wyjątkiem zobowiązania przejętego od innego rolnika – wtedy mogą być podjęte w tym samym roku. Np. jeśli rolnik podjął w 2018 r. zobowiązanie na GO 10 ha, a w kolejnym roku tj. 2019 chce dołożyć GO 3 ha – podejmuje je jako nowe zobowiązanie na GO i z nowym okresem 5-letnim.

Ryc. 3. Realizacja zobowiązań tego samego rodzaju.

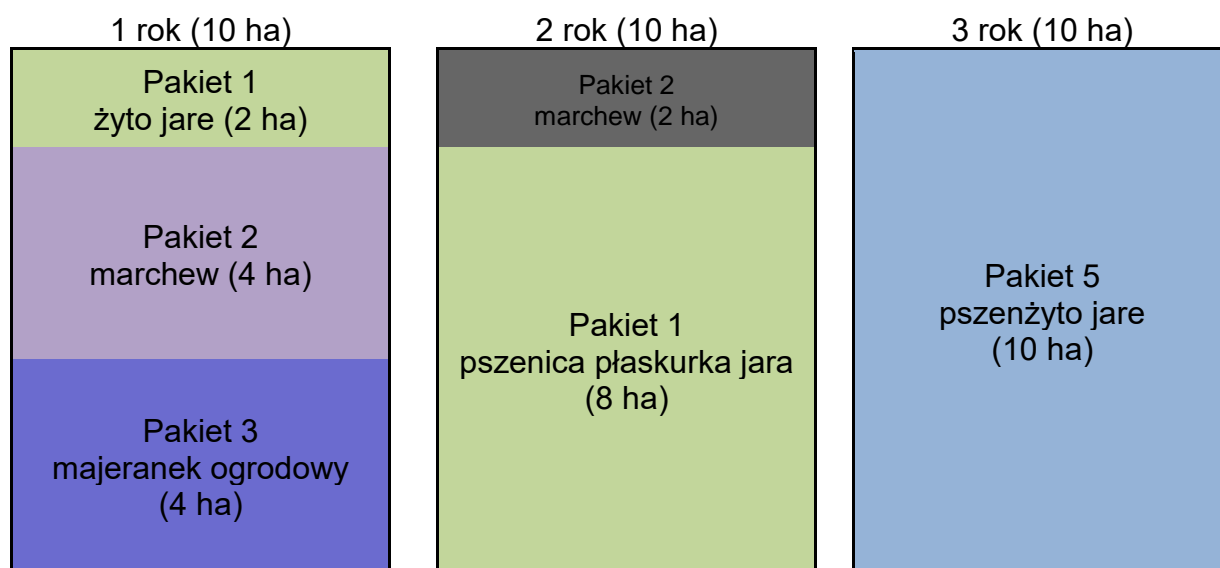
W przypadku dołączania zobowiązania ekologicznego od roku 2021 należy pamiętać, że te zobowiązania są na okres 3 lat :

Ryc. 4. Realizacja zobowiązań tego samego rodzaju z okresem 5 letnim i 3 letnim.

Możliwa jest zmiana pakietów i uprawianych roślin w przypadku realizacji **zobowiązania na gruntach ornych**. Np. na działce, gdzie w roku poprzednim rolnik miał 3 różne uprawy, w kolejnych latach może mieć 2, a nawet potem obsiać jedną uprawą. I na odwrót rolnik w pierwszym roku w ramach tego zobowiązania uprawiał jedną roślinę, np. zboże na ziarno, a w kolejnych latach mógł wprowadzić zioła i uprawy na paszę. Ale pamiętając, że w ramach tego samego zobowiązania i zachowując ogólną powierzchnię oraz, że zasada ta nie dotyczy się roślin dwuletnich, w przypadku których zmiana jest dopuszczalna po upływie dwóch lat uprawy. (ryc.4.).

Należy również pamiętać o aktualizacji planu działalności ekologicznej oraz w przypadku dokonywania jakichkolwiek zmian, że zgłoszenia zmian we wniosku, dokonuje się w terminie określonym do dokonywania zgłoszeń zmian we wnioskach o przyznanie płatności bezpośrednich w rozumieniu przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego.

Ryc.4. Przykład zmiany uprawianych roślin i pakietów w ramach jednego zobowiązania na GO.

Również dopuszczono możliwość zastąpienia w zobowiązaniu na GO innym pakietem w kolejnych latach w przypadku nie spełnienia warunku np. obsady zwierząt w pakiecie 5,11. Jeśli

obsada zwierząt w pakiecie 5,11 nie wystarcza na całą zadeklarowaną powierzchnię to grunty, na które nie wystarczyło zwierząt nadal są objęte zobowiązaniem- w następnych latach rolnik może zwiększyć obsadę zwierząt albo na tych gruntach mieć pakiety ze zobowiązania na gruntach ornych (1,2,3, wariant jagodowe (4.1b), 5 i 7,8,9, wariant 10.1.b ,11).

Np. rolnik deklarował 10 ha do zobowiązania na GO z upraw paszowych (5,11). Z obsady zwierząt starczyło mu na 7 ha i do tych 7 ha otrzyma płatność ekologiczną, a do pozostałych 3 ha nie otrzyma płatności ekologicznej, ale pozostają one w zobowiązaniu ekologicznym, czyli muszą być w utrzymywane w systemie ekologicznym. Ale jeśli w kolejnym roku na tych pozostałych 3 ha spełni warunek obsady zwierząt do upraw paszowych lub podejmie inne pakiety z zobowiązania na GO, np. uprawy rolnicze, warzywne i spełni określone warunki, to w tym roku otrzyma płatność ekologiczną również do tych pozostałych 3 ha. Poprzednio było, że te 3 ha wypadłyby z płatności ekologicznej na okres podjętego zobowiązania.

Rok 2017 – 10 ha
zobowiązanie od 2017-2022

na 7 ha spełniony warunek i przyznana
płatność ekologiczna

na 3 ha nie spełniony warunek, więc bez
płatności ekologicznej, ale **w zobowiązaniu**

Rok 2018 – 10 ha
zobowiązanie od 2017-2022

na 7 ha i na 3 ha spełniony warunek i
przyznana płatność ekologiczna
do łącznie 10 ha

Zmiany w obsadzie zwierząt od 2019 r.

Przy ustalaniu wysokości płatności ekologicznej w przypadku **Pakietu 5. i 11.** uwzględnia się powierzchnię gruntów, do których przysługuje płatność ekologiczna w ramach tych pakietów, nie większą niż powierzchnia ustalona jako iloraz liczby zwierząt, przeliczonych na DJP i współczynnika:

- dla beneficjenta, który podjął zobowiązanie przed 15 marca 2019 roku - **0,3 DJP/ha**;
- dla beneficjenta, który podjął zobowiązanie po 15 marca 2019 roku – **0,5 DJP/ha**

W przypadku **Pakietu 6. i 12.** (Trwałe użytki zielone) warunek posiadania zwierząt wymienionych w załączniku nr 5 do rozporządzenia, jest spełniony jeżeli liczba zwierząt wynosi co najmniej:

- **0,3 DJP/ha** dla beneficjenta, który podjął zobowiązanie przed 15 marca 2019 roku ,
- **0,5 DJP/ha** dla beneficjenta, który podjął zobowiązanie po 15 marca 2019 roku,
na 1 ha wszystkich TUZ zadeklarowanych we wniosku o przyznanie płatności ekologicznej,

W przypadku Pakietu 5. i 11. oraz 6. i 12. jeżeli rolnik nie spełnia warunku przyznania płatności jakim jest posiadanie zwierząt, płatność może zostać mu przyznana, jeżeli spełnia ten

warunek łącznie **z co najmniej jednym innym rolnikiem ubiegającym się o przyznanie płatności ekologicznej**, o ile rolnika, który nie spełnia warunku oraz innego rolnika, z którym ten rolnik spełnia ten warunek (grupa rolników), obowiązują te same przepisy (**ten sam współczynnik DJP 0,3 / 0,5 !!!**).

Przedmiotowa zmiana dotyczy tylko beneficjentów, którzy będą realizować zobowiązanie w zakresie Pakietu 5. lub 11. oraz 6. lub 12. **od dnia 15 marca 2019 roku**. Dla beneficjentów, którzy rozpoczęli realizację zobowiązania w zakresie Pakietów 5. lub 11. oraz 6. lub 12. przed 15 marca 2019 r., będą je realizować **na dotychczasowych zasadach** czyli 0,3 DJP/ha.

ŁĄCZENIE W JEDNYM GOSPODARSTWIE PAKIETÓW I WARIANTÓW:

- nie dopuszcza się realizowania różnych pakietów na tej samej powierzchni.
- w ramach jednego gospodarstwa mogą być realizowane zobowiązania zarówno w ramach Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego, jak i działania Rolnictwo ekologiczne, pod warunkiem **ich realizacji na innej powierzchni**. Powyższe nie ma zastosowania w przypadku realizacji Pakietu 1. Rolnictwo zrównoważone oraz działania Rolnictwo ekologiczne, których **nie można łączyć w gospodarstwie**, gdyż w ramach Pakietu 1. Rolnictwo zrównoważone beneficjent realizuje zobowiązanie na obszarze całego gospodarstwa rolnego.

WYMOGI DLA POSZCZEGÓLNYCH PAKIETÓW:

Tab.3. Wymogi dla poszczególnych pakietów.

WYMÓG	ODSTĘPSTWO
<p>płatność ekologiczna w ramach pakietów 1,2,3,4,7,8,9,10 (uprawy rolnicze, warzywne, zielarskie, sadownicze) jest przyznawana, jeżeli → rolnik wytworzył produkty rolnictwa ekologicznego (w rozumieniu art. 2 pkt 6 ustawy z dn. 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym), a w przypadku uprawy roślin dwuletnich wymienionych w załączniku nr 4 do rozporządzenia, jeżeli rolnik wytworzył te produkty w drugim roku uprawy rośliny dwuletniej,+ w przypadku uprawy sadowniczych zależne od gatunku</p>	<p>jeśli rośliny bobowate grubonasienne i gorczyca biała lub gryka zwyczajna uprawiane w plonie głównym w ramach pakietu 1. i 7. (uprawy rolnicze) zostaną wykorzystane w danym roku na nawóz zielony, to nie ma konieczności spełnienia warunku wytworzenia produktu ekologicznego *(ale płatność jak za uprawy paszowe 5. i 11.).</p>
<p>w przypadku pakietu 1–4 lub 7–10 (Uprawy rolnicze, warzywne, zielarskie, sadownicze):</p>	<p>jeśli rośliny bobowate grubonasienne lub gorczyca biała lub gryka zwyczajna uprawiane w plonie głównym w ramach pakietu 1. lub 7.</p>

<p>→ co najmniej 30% zbioru uzyskanego z każdej uprawy lub roślin każdego gatunku jest przeznaczone do ;</p> <p>a) przetwórstwa , b) przekazania do innych gospodarstw lub c) sprzedaży .</p> <p><small>* co jest potwierdzone dokumentami, o których mowa w art. 66 rozporządzenia Komisji (WE) nr 889/2008 z dnia 5 września 2008 r.</small></p>	<p>zostaną wykorzystane w danym roku jako nawóz zielony na określonych gruntach, to nie ma konieczności spełnienia tego wymogu (a nie warunku)*</p>
<p>w przypadku pakietów: 5, 6, 11 i 12 (uprawy paszowe i TUZY):</p> <p>→ uzyskany zbiór jest przeznaczony do:</p> <p>a) skarmiania zwierząt, b) przekazania do innych gospodarstw lub c) sprzedaży.</p> <p><small>* co jest potwierdzone dokumentami, o których mowa w art. 66 rozporządzenia Komisji (WE) nr 889/2008 z dnia 5 września 2008 r.</small></p>	<p>jeśli :</p> <p>-rośliny bobowate drobnonasienne, trawy lub ich mieszanki uprawiane w plonie głównym w ramach pakietu 5. lub 11. zostaną wykorzystane w danym roku jako nawóz zielony na określonych gruntach*,</p> <p>- uprawy wieloletnich roślin bobowatych drobnonasiennych, wieloletnich traw lub ich mieszanek uprawianych w plonie głównym w ramach pakietu 5. lub 11. w drugim roku ich uprawy zostaną wykorzystane jako nawóz zielony (a w pierwszym roku skoszone i biomasa usunięta), to nie ma konieczności spełnienia tego warunku (max. przez 2 lata)*</p>
<p>w ramach pakietu 5 i 11 (uprawy paszowe)</p> <p>→ <u>płatność przyznawana do powierzchni nie większej niż liczba posiadanych zwierząt przeliczona na DJP podzielona przez współczynnik 0,3 lub 0,5 - czyli proporcjonalnie do takiej powierzchni do jakiej „wystarczy” rolnikowi zwierząt</u></p> <p>(zobowiązanie ekologiczne obejmuje wszystkie grunty zadeklarowane w ramach tych pakietów, nawet te, do których nie została przyznana płatność ekologiczna ze względu na to, że na tę powierzchnię „nie wystarczyło” rolnikowi zwierząt).</p>	<p>jeśli</p> <p>- wieloletnie rośliny bobowate drobnonasienne, wieloletnie trawy lub ich mieszanki uprawiane w plonie głównym w ramach pakietu 5 i 11 (uprawy paszowe) zostaną wykorzystane na nawóz zielony (w 2-letnim okresie, w pierwszym roku uprawy obowiązek skoszenia i usunięcia biomasy) to nie ma konieczności spełnienia warunku posiadania zwierząt*,</p> <p>- rośliny bobowate drobnonasienne, trawy lub ich mieszanki uprawiane w plonie głównym w ramach pakietu 5 i 11 (uprawy paszowe) - zostaną wykorzystane na nawóz zielony – jednorazowo, to nie ma konieczności spełnienia warunku posiadania zwierząt*,</p> <p>-gdy rolnik nie spełnia warunku posiadania zwierząt w odpowiedniej obsadzie, płatność ekologiczna może mu zostać przyznana, w przypadku gdy warunek taki spełnia łącznie co najmniej z jednym innym rolnikiem ubiegającym się o przyznanie płatności ekologicznej (grupę rolników mogą stanowić tylko Ci rolnicy, których obowiązuje ten sam poziom obsady zwierząt- albo 0,3 albo 0,5 DJP/ha),</p> <p>- warunek ten spełnia małżonek rolnika ubiegającego się o przyznanie płatności ekologicznej</p>
<p>w ramach pakietu 6 i 12 (trwałe użytki zielone)</p>	<p>- gdy rolnik nie spełnia warunku posiadania zwierząt w odpowiedniej obsadzie, płatność</p>

<p>→warunek posiadania zwierząt w obsadzie 0,3 / 0,5 DJP/ha</p>	<p>ekologiczna może mu zostać przyznana, w przypadku gdy warunek taki spełnia łącznie co najmniej z jednym innym rolnikiem ubiegającym się o przyznanie płatności ekologicznej (<i>grupę rolników mogą stanowić tylko Ci rolnicy, których obowiązuje ten sam poziom obsady zwierząt- albo 0,3 albo 0,5 DJP/ha</i>),</p> <p>- warunek ten spełnia małżonek rolnika ubiegającego się o przyznanie płatności ekologicznej.</p>
---	---

*Dodatkowe praktyki sprzyjające wzbogacaniu materii organicznej gleby (nawóz zielony):

* W danym roku rośliny przeznaczone na nawóz zielony (w ramach wszystkich 3 praktyk) nie mogą zajmować więcej niż 25% powierzchni gruntów ornych objętych zobowiązaniem ekologicznym. W całym 5-letnim/ 3-letnim okresie trwania zobowiązania ekologicznego na gruntach ornych, na danej działce rolnej można tylko raz zastosować jedną z trzech praktyk.

Od 2019 r. - Zmiana brzmienia wymogu w zakresie przeznaczenia zbioru.

Co najmniej 30% zbioru uzyskanego **z każdej uprawy lub roślin każdego gatunku uprawianych** w ramach Pakietów 1–3 i 7–9 oraz w ramach wariantów Pakietów 4.i 10., z wyłączeniem przypadku, przeznaczenia roślin bobowatych grubonasiennych lub gorczycy białej, lub gryki zwyczajnej uprawianych w plonie głównym w ramach Pakietu1. lub Pakietu 7. na nawóz zielony, jest przeznaczone do przetwórstwa lub przekazania do innych gospodarstw lub sprzedaży (...)

WARUNEK POSIADANIA ZWIERZĄT

- **Trwałe użytki zielone: (pakiet 6 i 12)**

W przypadku **Pakietu 6. i 12.** (Trwałe użytki zielone) warunek posiadania zwierząt wymienionych w załączniku nr 5 do rozporządzenia, jest spełniony jeżeli liczba zwierząt wynosi co najmniej:

- **0,3 DJP/ha** dla beneficjenta, który podjął zobowiązanie przed 15 marca 2019 roku ,
- **0,5 DJP/ha** dla beneficjenta, który podjął zobowiązanie po 15 marca 2019 roku, na 1 ha wszystkich TUZ zadeklarowanych we wniosku o przyznanie płatności ekologicznej,

Aby uzyskać płatność ekologiczną do powierzchni trwałych użytków zielonych rolnik musi posiadać określoną, minimalną obsadę zwierząt.

Gatunki zwierząt, które w przypadku realizacji tych pakietów będą brane pod uwagę przy wyliczaniu obsady są wymienione w załączniku nr 5 do rozporządzenia (Dz. U. z 13.03.2015 r., poz. 370) i są to: **bydło, daniele, gęsi, jelenie szlachetne i jelenie wschodnie, konie, kozy, króliki, owce.**

Do wyliczenia obsady posiadanych zwierząt bierze się pod uwagę zarówno zwierzęta utrzymywane w systemie rolnictwa ekologicznego, jak i zwierzęta konwencjonalnie (nieekologiczne). Obsadę zwierząt wylicza się jako liczbę zwierząt (w przeliczeniu na duże jednostki przeliczeniowe – DJP), przypadających na **1 ha wszystkich trwałych użytków zielonych** w gospodarstwie - **Obejmuje WSZYSTKIE TUZ występujące W GOSPODARSTWIE- nawet te zgłoszone do PRŚK**, zarówno tych zadeklarowanych do pakietów 6. i 12., jak i tych niezgłaszanych do płatności ekologicznej, ale np. tylko do JPO. Obsada zwierząt musi wynosić co najmniej **0,3 DJP/0,5 DJP** na hektar tych gruntów. Do sposobu wyliczenia obsady nie ma znaczenia czy zwierzęta te są utrzymywane zgodnie z systemem ekologicznym, czy też konwencjonalnym.

Tab.4. Okres posiadania zwierząt brany pod uwagę przy wyliczaniu obsady spełniającej warunek do przyznania płatności ekologicznej dla pakietów 6. i 12..

ZWIERZĘTA OBJĘTE SYSTEMEM IDENTYFIKACJI I REJESTRACJI (IRZ)	POZOSTAŁE ZWIERZĘTA (nieoznakowane)
1. posiadane przez rolnika lub jego małżonka w okresie od dnia 15 marca do dnia 30 września danego roku , w odniesieniu do których rolnik lub jego małżonek dokonali wymaganych na podstawie przepisów o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt zgłoszeń do rejestru:	od dnia przeprowadzenia kontroli w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku o przyznanie płatności ekologicznej, do dnia przeprowadzenia kontroli w roku złożenia wniosku o przyznanie tej płatności – w przypadku zwierząt innych niż wymienione w pkt 1.
- zwierząt gospodarskich oznakowanych, o którym mowa w przepisach o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt – w przypadku <u>bydła, kóz, owiec</u> - koniowatych, o którym mowa w przepisach o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, wskazane w zaświadczeniu wydanym przez podmiot prowadzący rejestr koniowatych, na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję – w przypadku <u>koni (do 31 października trzeba dostarczyć zaświadczenie)</u> ;	od dnia objęcia systemem kontroli w roku złożenia wniosku o przyznanie płatności ekologicznej do dnia przeprowadzenia kontroli w roku złożenia wniosku o przyznanie tej płatności – w przypadku zwierząt innych niż wymienione w pkt 1., którzy zostali objęci systemem kontroli, w roku złożenia wniosku o przyznanie płatności ekologicznej

Liczbę DJP oblicza się, jako iloczyn liczby zwierząt i współczynnika przeliczenia zwierząt na DJP, który jest określony w załączniku nr 6 do rozporządzenia, według średniego stanu z okresu określonego odpowiednio powyżej.

W dokumentacji z jednostki certyfikującej będzie wyszczególnione jakie zwierzęta są w posiadaniu rolnika, bez względu czy są one utrzymywane w systemie ekologicznym, czy też są konwencjonalne.

- **Uprawy paszowe na GO: (pakiet 5 i 11)**

Przy ustalaniu wysokości płatności ekologicznej w przypadku **Pakietu 5. i 11.** uwzględnia się powierzchnię gruntów, do których przysługuje płatność ekologiczna w ramach tych pakietów, nie większą niż powierzchnia ustalona jako iloraz liczby zwierząt, przeliczonych na DJP i współczynnika:

- dla beneficjenta, który podjął zobowiązanie przed 15 marca 2019 roku - **0,3 DJP/ha**;
- dla beneficjenta, który podjął zobowiązanie po 15 marca 2019 roku – **0,5 DJP/ha**

Płatność ekologiczna do upraw paszowych jest przyznawana, jeżeli rolnik posiada gatunki zwierząt wymienione w załączniku nr 5 : **bydło, daniele, gęsi, indyki, jelenie szlachetne i wschodnie, kaczkę, konie, króliki, kury, owce, perlice, świnie.**

Do wyliczenia obsady posiadanych zwierząt bierze się pod uwagę zarówno zwierzęta utrzymywane w systemie rolnictwa ekologicznego, jak i konwencjonalne.

Przy ustalaniu spełniania warunku posiadania zwierząt bierze się pod uwagę zwierzęta:

1) **posiadane przez rolnika lub jego małżonka w okresie od dnia 15 marca do dnia 30 września danego roku**, w odniesieniu do których rolnik lub jego małżonek dokonali wymaganych na podstawie przepisów o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt zgłoszeń do rejestru:

a) **zwierząt gospodarskich oznakowanych**, o którym mowa w przepisach o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt - w przypadku **bydła, kóz, owiec**,

b) **koniowatych**, o którym mowa w przepisach o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, wskazane w zaświadczeniu wydanym przez podmiot prowadzący rejestr koniowatych, na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję – w przypadku koni;

1a) posiadane przez rolnika lub jego małżonka w okresie od dnia 16 października roku poprzedzającego rok złożenia wniosku o przyznanie płatności ekologicznej do dnia 15 października roku złożenia wniosku o przyznanie tej płatności, w odniesieniu do których rolnik lub jego małżonek dokonali wymaganych na podstawie przepisów o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt zgłoszeń do rejestru, o którym mowa w pkt 1 lit. a – w przypadku świń;

2) **wymienione w wykazie**, o którym mowa w art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym, posiadane przez rolnika lub jego małżonka w okresie od dnia:

Tab. 5. Okres posiadania zwierząt brany pod uwagę przy wyliczaniu obsady spełniającej warunek do przyznania płatności ekologicznej dla pakietów 5. i 11.

nieoznakowane, ale na rejestrze z jednostki certyfikującej
posiadane przez rolnika lub jego małżonka w okresie od dnia: - przeprowadzenia kontroli w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku o przyznanie płatności ekologicznej, do dnia przeprowadzenia kontroli w roku złożenia wniosku o przyznanie tej płatności - w przypadku rolnika lub jego małżonka, którzy zostali objęci systemem kontroli, nie później niż w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku o przyznanie płatności ekologicznej - objęcia systemem kontroli w roku złożenia wniosku o przyznanie płatności ekologicznej do dnia przeprowadzenia kontroli w roku złożenia wniosku o przyznanie tej płatności - w przypadku rolnika lub jego małżonka, którzy zostali objęci systemem kontroli w roku złożenia wniosku o przyznanie płatności ekologicznej

Jeżeli suma liczby zwierząt, przeliczonych na DJP, jest mniejsza niż liczba zwierząt niezbędna do spełnienia warunku, przez wszystkich rolników będących w grupie, kierownik biura powiatowego Agencji wzywa tych rolników do wskazania, które zwierzęta mają być zaliczone u każdego z tych rolników - jeżeli pomimo wezwania, rolnicy nie podadzą numerów sztuk, to traktuje się, że nie ma wspólnej realizacji obsady!

DODATKOWY WYMÓG W PAKIECIE UPRAW ROLNICZYCH 1. i 7.

W przypadku wyboru upraw rolniczych z pakietu 1. i 7. z wykazu roślin objętych płatnością ekologiczną należy zwrócić uwagę, że niektóre mają dopisek „na materiał siewny”. Oznacza to, że aby rolnik otrzymał do tych roślin płatność ekologiczną, materiał siewny pochodzący z tych upraw musi zostać poddany ocenie na podstawie przepisów o nasiennictwie (rolnik dostarcza m.in. kopię świadectwa oceny polowej do ARiMR do 30 listopada roku, w którym złożył wniosek).

WYMÓG -Obowiązek złożenia kopię świadectwa oceny polowej materiału siewnego, zgodnie z ustawą o nasiennictwie - pamiętaj sprawdź na wykazie roślin objętych płatnością, czy dana roślina z pakietu 1./7. nie ma dopisku *na materiał siewny !

Od 2021 r.: doprecyzowano przepisy dotyczące sankcji dla upraw „na materiał siewny” – zmniejszenie płatności do powierzchni, gdzie były deklarowane rośliny na materiał siewny, gdy brak dokumentów (oceny polowej).

DODATKOWY WYMÓG W RAMACH WARIANTÓW z pakietów podstawowe i ekstensywne uprawy sadownicze oraz uprawy jagodowe:

Rolnik zobowiązuje się do utrzymania (na gruntach, do których zostanie mu przyznana ostatnia płatność ekologiczna) **przez 2 lata od zakończenia realizacji zobowiązania**, minimalnej obsady drzew, z tym że w przypadku sadów mających co najmniej 12 lat – minimalna obsada drzew wynosi 125 drzew na hektar i co najmniej 90% tych drzew jest uprawianych nie krócej niż 12 lat.

Wsparcie finansowe można otrzymać **także do nowych, tj. nieowocujących plantacji**, jeżeli:
- do nasadzeń użyto materiału szkółkarskiego dopuszczonego do obrotu, spełniającego odpowiednie wymagania jakościowe,
- na plantacji wykonuje się coroczne zabiegi pielęgnacyjne np. usuwanie odrostów, samosiewów i chwastów itp. i inne wymogi.

Zmiana w 2019r.:

Doprecyzowanie obowiązku przestrzegania wymogu dotyczącego posiadania dokumentu potwierdzającego jakość i liczbę materiału szkółkarskiego, w przypadku uprawy drzew i krzewów nieowocujących oraz w przypadku drzew i krzewów owocujących.

Posiadanie dokumentu potwierdzającego jakość i liczbę materiału szkółkarskiego **jest wymagane jedynie do roku, w którym wymagane jest dla plantacji nieowocujących** (zarówno w przypadku

drzew niebędących w okresie owocowania lub niebędących na podkładkach karłowych lub półkarłowych, których uprawa jest prowadzona nie krócej niż rok, lub krzewów, które nie są owocujące, jak i plantacji nowonasadzonych) **wytworzenie produktu**.

Warunki wytworzenia produktu rolnictwa ekologicznego dla nowo nasadzonych plantacji:

- wytworzenie tego produktu z drzew i krzewów każdego z gatunków uprawianych w ramach takiej uprawy wielogatunkowej na danej działce rolnej, od:
  1. **drugiego roku nasadzenia** – w przypadku **maliny, truskawki, poziomki i borówki brusznicy**;
  2. **czwartego roku nasadzenia** – w przypadku **gruszy domowej, derenia jadalnego, rokitnika zwyczajnego, pigwy pospolitej, pigwowca japońskiego, róży dzikiej, róży jabłkowatej i róży pomarszczonej**;
  3. **trzeciego roku od ich nasadzenia** – w przypadku **innych drzew i krzewów** niż wymienione w tiret pierwszym i drugim.

Dodatkowo trzeba zwrócić uwagę, że od 2017 r. przeniesiono niektóre gatunki krzewów do upraw jagodowych tj.:

Agrest, Borówka wysoka i średnia, Jeżyna i Porzeczka z wariantów 4.1.1. i 10.1.1. Podstawowe uprawy sadownicze do wariantów 4.1.2. i 10.1.2 **Uprawy jagodowe - na GO**.

DODATKOWY WYMÓG PRZY UPRAWIE POMIDORÓW:

W przypadku **uprawy pomidorów** (pakiet 2. Uprawy warzywne w okresie konwersji i pakiet 8. Uprawy warzywne po okresie konwersji) **wprowadzono dodatkowy wymóg :**

- do uprawy takiej może zostać wykorzystany **wyłącznie materiał nasadzeniowy**, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 8 lit. g ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. z 2019 r. poz. 568, z późn. zm.);
- obsada roślin w ramach takiej uprawy wynosi **nie mniej niż 20 000 szt./ha. uprawa pomidorów z rozsady (a nie z siewu)** – wynika to z analiz, które wykazały potrzebę wprowadzenia dodatkowych wymogów w ramach przedmiotowego wsparcia, w celu jego ukierunkowania na najbardziej wartościowe uprawy z największym potencjałem rynkowym

OGÓLNE

Trzeba pamiętać, że należy posiadać **tytuł prawnego do danego gruntu na dzień 31 maja danego roku**, do gruntu, który jest we wniosku o przyznanie płatności ekologicznej. **Rolnik składa oświadczenie, że ma tytuł prawny do gruntu będącego nie tylko własnością Skarbu Państwa, ale również państwowej osoby prawnej, jednostki samorządu terytorialnego lub samorządowej osoby prawnej (od 2020), do którego ubiega się o przyznanie tej płatności.**

Obowiązek deklarowania rośliny uprawnej uprawianej na każdej działce rolnej deklarowanej do płatności ekologicznej (dotychczas jedynie pakiet lub wariant z wyjątkami).

Możliwość zadeklarowania „Uprawy wielogatunkowej” uprawianą na danej działce, określając uprawy lub gatunki roślin uprawnych uprawiane w ramach takiej uprawy wielogatunkowej (z wyjątkami!) .

Doprecyzowania przepisów w zakresie (i) terminu, w jakim rolnik powinien zmienić, przy udziale doradcy rolnośrodowiskowego, plan działalności ekologicznej, (ii) zmian dokonywanych w tym planie.

POZOSTAŁE ZMIANY

- Przeniesienie uprawy **ostropestu plamistego** z Pakietów 3 i 9 (uprawy zielarskie) **do Pakietów 1. i 7.** – dotyczy wszystkich zobowiązań także podjętych przed 15 marca 2019 r.
- doprecyzowano sankcje za **brak posiadania planu działalności ekologicznej – 40 %** za realizację zobowiązania ekologicznego, w odniesieniu do którego rolnik nie posiada planu działalności ekologicznej- tylko płatności w ramach tego zobowiązania ekologicznego, dla którego rolnik nie posiada planu działalności ekologicznej.

OBYWIAZUJĄCE AKTY PRAWNE:

- **Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 marca 2015r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania "Rolnictwo ekologiczne" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015, poz. 370, z późn. zm.)**
zmienione przez:
  - rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z **dnia 8 lipca 2015 r.** zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania "Rolnictwo ekologiczne" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 983)
  - rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z **dnia 9 marca 2016 r.** zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania "Rolnictwo ekologiczne" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 343)
  - rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z **dnia 26 kwietnia 2016 r.** zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania "Rolnictwo ekologiczne" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 610)
  - rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z **dnia 11 sierpnia 2016 r.** zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania "Rolnictwo ekologiczne" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1270)
  - rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z **dnia 12 kwietnia 2017 r.** zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania "Rolnictwo ekologiczne" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 807).
  - rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z **dnia 15 września 2017 r.** zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania "Rolnictwo ekologiczne" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1775).

- rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia **6 marca 2018 r.** zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania "Rolnictwo ekologiczne" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 528).

- rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia **27 lutego 2019 r.** zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania "Rolnictwo ekologiczne" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 451).

- rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia **25 czerwca 2019 r.** zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania "Rolnictwo ekologiczne" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U., poz. 1243)

- rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia **14 lutego 2020 r.** zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania "Rolnictwo ekologiczne" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U., poz. 316)

- rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia **8 marca 2021 r.** zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania "Rolnictwo ekologiczne" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2021, poz. 434)

- rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia **27 maja 2021 r.** zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania "Rolnictwo ekologiczne" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2021, poz. 1025)

opracowała: Agnieszka Jereczek DOŚ, PODR w Lubaniu